

doğada bu ay

Ağaç Budama Mevsimi

Fotoğraf: ASAP

Kış mevsimi, tüm dünyada ağaçların budandığı mevsimdir. Yaşadığınız yerde de bu mevsimde ağaçların budandığına dikkat etmişsinizdir. Çevrenizdeki ağaçlara bu gözle bakmaya çalışın. Çoktan budanmış ya da henüz budanmak üzere olabilirler.

Ağaçları, doğru zamanda doğru biçimde budadığımızda daha sağlıklı ve verimli olurlar. Meyve ağaçlarının ve güzelleştirme amaçlı ağaçların budanma nedenleri biraz farklıdır. Meyve ağaçları, daha erken ve daha fazla meyve üretmelerini sağlamak amacıyla budanır. Güzelleştirme amaçlı ağaçlarsa daha sağlıklı, uzun ömürlü olmaları ve olası kazaları önlemek için budanır. Sözü ettiğimiz kazaların neler olabileceğini merak etmişsinizdir. Anlatalım... Sağlam olmayan, hastalıklı dal ya da ağaçlar devrilebilir, insanlara ve çevreye zarar verebilirler. Budama, bu tür kazaları önlemeye de yarar.

Budamaya ekim ayından itibaren başlanabilir. Ancak daha çok ocak, şubat ve mart ayları tercih edilir. Kış mevsiminde ağaçların besinlerinin çoğu kök ve ana gövdede depolanır. Bu nedenle kış mevsiminde budama yapılması ağaçlara zarar vermez. Bazı ağaçlar yazın da budanabilir. Bunu yaparken çok dikkatli olmak gerekir. Örneğin, çok yapraklı bir ağaçta küçük kuşların yuvalarını görmek zordur. Bu durumda farkında olmadan kuş yuvalarına zarar verilebilir.

Ramoji Fil Parkı

Ağaç budamak çok eğlenceli olabilir. Bazı parklarda ve bahçelerde çalılar budanarak çeşitli hayvan şekilleri oluşturulur. Hindistan'ın bir parkında çalılar budanarak filler yapılmış.

Budama yaparken, hangi dalların kesilmesi gerektiği ve dalın neresinden kesildiği de çok önemli. Temel olarak ölü, ölmek üzere olan ya da hastalanmış dallar budanır. Yerleşim yerlerinde elektrik iletim hatlarını, yaya yollarını, taşıtların görüşünü etkileyen dallar kesilir. Ağaç gövdelerinin toprakla buluştuğu yerden çıkan yeni filizler, ağacın ana gövdesine doğru büyüyen ve ağacın şeklini bozabilecek dallar budanabilir. Tüm budamalar, bu konuda bilgili ve deneyimli kişiler tarafından yapılmalıdır. Ayrıca, her ağacın kendine özgü bir budama yolu vardır. Bunları bilmek çok önemlidir. Ters durumda, budanan ağaç çok zarar görebilir.

Budama yapmak deneyim ister. Dalı doğru yerden kesmezseniz ağacın hastalanmasına neden olabilirsiniz.

Hiç budanmaması gereken ağaçlar da vardır. Anıtsal niteliğe sahip olan ağaçların hiç budanmamaları gerekir. Anıt ağaçlar, yaş, çap ve boylarıyla alışılmış ölçülerin üzerinde boyutlara sahip olan uzun ömürlü ağaçlardır. Yaşları yüzlerle, hatta binlerle ifade edilir. Bu tür ağaçlara yapılacak en küçük bir müdahale bile onlara zarar verebilir. Ancak bir hastalık söz konusu olduğunda ve anıt ağacın kurtulması için başka bir yol yoksa budama yapılabilir.

Ağaç budamanın bir sanat olduğunu düşünen çok sayıda insan var. Gerçekten de haklı olabilirler. Örneğin, "bonsai" adı verilen Japon ağaç yetiştirme sanatında küçük saksılarda bulunan ağaçlar belirli yöntemlerle budanarak minyatür kalmaları sağlanır. Bazı yerleşim alanlarında da ağaçlara, budanırken özel biçimler verilir. Böylece, ağaçların yuvarlak, kare, kuğu gibi çeşitli şekillerde büyümesi sağlanır.

Burcu Meltem Arık
burcu.arik@gmail.com

Kaynaklar
Curtis W. Smith, Ağaç Budama Teknikleri, New Mexico Devlet Üniversitesi, 2005
www.agaclar.net